

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYS-ESY

Oikeusministeriö
Erityisasiantuntija Pekka T. Pulkkinen
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

23.09.2003
El 4276/41/2001
OM014:00/2001
Lauri

Oikeusministeriön asettama työryhmä on laatinut ehdotuksen uudeksi osakeyhtiölaiksi (oikeusministeriön työryhmämietintöjä 2003:4). Sanotussa mietinnössä tehdään ehdotuksia, jotka vaikuttavat myös eläkesäätiöiden toimintaan. Vaikka yhdistykseltämme ei ole pyydetty lausuntoa sanotusta mietinnöstä pidämme kuitenkin sellaisen antamista välttämättömänä eläkesäätiöiden erityisluonteesta johtuen. Asiasta on keskusteltu työryhmän sihteerin Pekka Pulkkinen kanssa, jonka mukaan mahdollinen lausunto olisi annettava viimeistään 19.9.2003.

Oheisena seuraa yhdistyksen lausunto.

Helsingissä syyskuun 22. päivänä 2003

Eläkesäätiöyhdistys-ESY ry

Jouko Bergius
Toimitusjohtaja

Eläkesäätiöyhdistys-ESY ry antaa seuraavan lausunnon Osakeyhtiölakityöryhmän mietinnöstä (oikeusministeriön työryhmämietintöjä 2003:4):

1. Yleistä työeläkejärjestelyistä

Työnantaja on velvollinen järjestämään työntekijöilleen työntekijäin eläkelain (TEL) mukaisen eläketurvan. Sen lisäksi työnantaja voi täydentää lakisääteistä eläketurvaa järjestämällä heille vapaaehtoisia lisäetuuksia. Yrittäjä on velvollinen ottamaan yrittäjien eläkelain mukaisen vakuutuksen.

TEL-eläketurvan järjestäminen

Työnantajalla on käytettävänä kolme vaihtoehtoa TEL-eläkejärjestelyjään varten, so.

- a) eläkesäätiölain mukainen eläkesäätiö,
- b) vakuutuskassalain mukainen eläkekassa tai
- c) työeläkevakuutusyhtiölain mukainen työeläkevakuutusyhtiö.

Lisäeläketurvan järjestäminen

Lisäeläketurvan järjestämisessä työnantajalla on käytettävänä useita vaihtoehtoja, nimittäin

- a) eläkesäätiölain mukainen eläkesäätiö,
- b) vakuutuskassalain mukainen eläkekassa,
- c) vakuutusyhtiölain mukainen henkivakuutusyhtiö,
- d) ulkomainen vakuutuslaitos,
- e) eläkesääntö tai
- f) yksittäinen työnantajan ja työntekijän välinen sopimus.

2. Eläkesäätiöt

2.1 Eläkesäätiön määritelmä

Eläkesäätiölain (jäljempänä ESL) (1774/1995) määritelmän mukaan eläkesäätiö on vakuutus- ja eläkelaitos, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja heidän edunsaajilleen eläkkeitä ja muita niihin verrattavia etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin.

2.2 Eläkesäätiössä hoidettavissa olevat eläketurvalajit

Eläkesäätiössä voidaan hoitaa;

1. Työntekijäin eläkelain mukaista eläketurvaa (TEL); ja
2. Kollektiivista etuusperusteista lisäeläketurvaa.

Muuta vakuutustoimintaa ei voida hoitaa eläkesäätiössä. Eläkesäätiössä ei siten nykyisin voida hoitaa yksilöllisiä lisäeläkejärjestelyjä eikä kollektiivista maksuperusteista lisäeläketurvaa. Yhdistyksen tavoitteena on, että lakia muutettaisiin siten, että myös kollektiivista makuperusteista lisäeläketurvaa voidaan hoitaa eläkesäätiössä.

2.3 Eläkesäätiötyypit

Eläkesäätiöt voidaan niiden harjoittaman vakuutustoiminnan perusteella jakaa neljään ryhmään seuraavasti:

- pelkästään TEL:n mukaista eläketurvaa hoitaviin B-eläkesäätiöihin,
- yksinomaan vapaaehtoista lisäeläketurvaa hoitaviin A-eläkesäätiöihin,
- AB-eläkesäätiöihin, joissa hoidetaan sekä vapaaehtoista lisäeläketurvaa (A-osasto) että TEL:n mukaista eläketurvaa (B-osasto); ja
- lähinnä konsernien yhteyteen perustettuihin yhteiseläkesäätiöihin, jotka puolestaan voivat olla B-eläkesäätiöitä, AB-eläkesäätiöitä tai A-eläkesäätiöitä. Yhteiseläkesäätiöön kuuluu kaksi tai useampia työnantajia.

2.4. Eläkesäätiöiden erityispiirteet

Eläkesäätiön toiminta poikkeaa eräiltä osin muiden vakuutus- ja eläkelaitosten toiminnasta seuraavasti:

- Eläkesäätiö on yhden työnantajan tai useamman työnantajan (yleensä konsernin) perustama vakuutus/eläkelaitos;
- Työnantaja kustantaa yksin eläkesäätiön vapaaehtoisen lisäeläketurvan. Eläkesäätiölain mukaan vakuutetut eivät voi osallistua mainitun eläketurvan rahoittamiseen;
- Ennen uuden eläkesäätiölain voimaantuloa perustetuilla eläkesäätiöillä voi siirtymäkauden aikana olla vastuuvajaus lisäeläketurvan osalta, joka tarkoittaa sitä, ettei eläkevastuu ole kokonaan katettu;
- Työnantajalla on oikeus takaisinlainata varoja, joita eläkesäätiö ei välittömästi tarvitse eläke- ja muiden etuuksien sekä hallintokulujen maksamiseen. Takaisinlainauksen piiriin eivät kuitenkaan kuulu työntekijäin eläkemaksuista kertyneet varat;
- Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat työntekijät eli eläkesäätiössä vakuutetut osallistuvat eläkesäätiön hallintoon;

- Eläkesäätiö on lähellä työnantajaa ja työntekijää. Tämä nopeuttaa tiedonkulkua ja helpottaa päätösten tekoa; ja
- Vapaaehtoinen lisäeläketurva voidaan järjestää yrityskohtaisten tarpeiden mukaan.

2.5 Eläkesäätiöitä koskevia tilastotietoja

2.5.1 Eläkesäätiöiden lukumäärä sekä niiden toimintapiiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärä

Eläkesäätiöiden lukumäärä sekä niiden toimintapiiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärä olivat 31.12.2001 seuraavat:

B-eläkesäätiöt	9	11.362
AB-eläkesäätiöt	27	133.075, joista 41.427 kuului A-osastoon
A-eläkesäätiöt	55	23.939
Yhteensä	90	168.376

Useimpien eläkesäätiöiden lisäeläketurva on suljettu, joka tarkoittaa sitä, ettei uusia työntekijöitä voida ottaa lisäeläketurvan piiriin.

2.5.2 Eläkesäätiöiden varat ja eläkevastuut

Eläkesäätiöiden varat 31.12.2001

A-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden A-osaston varat olivat käyvin arvoin laskettuna 31.12.2001 yhteensä 4,050 miljardia euroa.

B-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden B-osaston varat olivat käyvin arvoin laskettuna 31.12.2001 yhteensä 4,595 miljardia euroa.

Eläkesäätiöiden eläkevastuut 31.12.2001

Eläkesäätiöiden eläkevastuut olivat 31.12.2001 yhteensä 7,789 miljardia euroa

2.6 Eläkesäätiön hallinnosta

Eläkesäätiön hallitus

Eläkesäätiön ylin toimielin on hallitus. Eläkesäätiön hallitukseen on valittava vähintään viisi varsinaista jäsentä sekä vähintään viisi varajäsentä. Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt valitsevat keskuudestaan vähintään kaksi varsinaista jäsentä sekä heidän varajäsenensä. Muut varsinaiset jäsenet sekä heidän varajäsenensä valitsee työnantaja.

Eläkesäätiön tilintarkastajat

Eläkesäätiöllä on oltava vähintään kaksi varsinaista tilintarkastajaa ja heillä varatilintarkastajat. Vähintään yhden tilintarkastajan on oltava nk. hyväksytty tilintarkastaja. Toimintapiiriin kuuluvat henkilöt valitsevat ainakin yhden tilintarkastajan ja hänelle varatilintarkastajan. Työnantaja valitsee muut tilintarkastajat ja heidän varatilintarkastajansa.

Eläkesäätiön sisällyttäminen yhteisön konsernitilinpäätökseen

ELS 37 a §:n 2 momentin mukaan eläkesäätiötä ei sisällytetä yhteisön konsernitilinpäätökseen.

3. Osakeyhtiötyöryhmän esitys

3.1 Yleistä

Pidämme työryhmän ehdotusta uuden osakeyhtiölain säätämiseksi erittäin hyvänä ratkaisuna, koska nykyinen osakeyhtiölaki on lukuisien laajojen muutoksien jälkeen käynyt vaikeasti luettavaksi ja hallittavaksi.

3.2 Lakiluonnoksen 5 luvun 9. pykälä

Työryhmä esittää ehdotuksensa 5 luvun 9 §:ssä (sivulla 293), että

”Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen. Tällaista osaketta ei myöskään oteta lukuun, kun pätevän päätöksen syntymiseen tai tietyn oikeuden käyttämiseen vaaditaan kaikkien osakkeiden suostumus tai suostumus osakkeenomistajilta, joilla on määräosa yhtiön osakkeista.”

Mainitun pykälän perusteluissa (sivulla 121) ehdotetaan, että tytäryhteisön käsite pitäisi sisällään yhtiön määräysvallassa olevat säätiöt. Tällöin jää epäselväksi tarkoitetaanko säätiöllä myös eläkesäätiötä. Eläkesäätiölain mukaisen eläkesäätiön tarkoitus on täysin toinen kuin tavallisen, säätiölain mukaisen säätiön. Säätiöistä ja eläkesäätiöistä säädetään eri laeissa. Käsityksemme mukaan ehdotetussa 5 luvun 9 §:ssä ei siten tytäryhteisöllä tarkoiteta eläkesäätiötä. Jotta asia ei miltään osin jäisi epäselväksi esitämme, että ainakin mainitun pykälän perustelutekstiä täydennettäisiin maininnalla, jonka mukaan tytäryhteisöllä ei kuitenkaan tarkoiteta eläkesäätiötä.

4. Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa toiminnanjohtaja Folke Bergström, puh. (09) 68774411.

Helsingissä syyskuun 22. päivänä 2003

Eläkesäätiöyhdistys-ESY ry

Jouko Bergius
Toimitusjohtaja